

ПОШУК

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ЖУРНАЛ
АСПІРАНТІВ, МАГІСТРАНТІВ, СТУДЕНТІВ, УЧНІВ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Видання спрямоване на формування наукового гуманістичного світосприймання і мислення, стимулювання наукового пошуку підприємницької ініціативи та творчості аспірантів, магістрантів та студентів, їх активної громадянської та життєвої позиції в сучасному глобалізованому та інформаційно-технологічному світі.

Журнал засновано у 2001 році

№14 (II), 2012

ПОШУК

2012
м. Київ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

П

О

Ш

У

К

*“З чистого
листка” ...*

травень
ЖУРНАЛ

ЗАСНОВНИК

НАУКОВЕ АСПІРАНТСЬКЕ ТА СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО (НАСТ)
ЄВРОПЕЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗМІСТ

Вступна стаття	5
----------------------	---

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
--

<i>Бейко О.П.</i>	
Дослідження аспектів державної підтримки малого підприємництва в Україні	7
<i>Веселий А.Ю.</i>	
Розробка та реалізація цінової політики підприємства.	10
<i>Друкаренко Є.С.</i>	
Процес розробки та реалізації конкурентної стратегії підприємства	13
<i>Єресько Д.С.</i>	
Значення та роль прибутку для діяльності підприємства	16
<i>Єршова О.О.</i>	
Грошові потоки як об'єкт управління фінансовими ресурсами підприємства	19
<i>Задорожна А.І.</i>	
Сутність майна підприємства, його класифікація та принципи формування	23
<i>Кошова Ю.О.</i>	
Методи управління фінансовими ризиками	26
<i>Лапшукова І.В.</i>	
Аналіз підходів щодо визначення фінансового механізму підприємства	29
<i>Меленний В.І.</i>	
Управління матеріально-технічним забезпеченням на підприємстві	33
<i>Оверчук А.В.</i>	
Цінова політика підприємства	37
<i>Петрова А.С.</i>	
Теоретичні аспекти вибору стратегії розвитку підприємства	40
<i>Ромазанов Р.А.</i>	
Особливості реалізації наукової складової частини інноваційного потенціалу та трансферу розробок	44
<i>Стрикаль О.Д.</i>	
Створення ефективного механізму управління банківською діяльністю	49
<i>Талала С.М.</i>	
Теоретичні основи та сучасний стан інвестиційного клімату в Україні	53
<i>Топчій С.М.</i>	
Теоретичні засади управління грошовими потоками підприємства	58
<i>Фадеева О.Ф.</i>	
Сутність оборотних активів як економічної категорії	61
<i>Федорюк Н.М.</i>	
Особливості аудиту запасів виробничого підприємства	64
<i>Франчук А.Д.</i>	
Розробка механізму розвитку підприємства	67
<i>Чоколова С.Д.</i>	
Управління виробничою структурою підприємства	70
<i>Чарторийський Б.О.</i>	
Регулювання соціально-економічної ефективності систем менеджменту підприємств шляхом формування обмежень	74
<i>Ярист К.А.</i>	
Шляхи удосконалення фінансового контролю на підприємствах України	77
<i>Бондаренко Д.Ю.</i>	
Основні підходи до формування принципів та методів управління персоналом на підприємстві	80
<i>Калюжний Д.В.</i>	
Шляхи підвищення рентабельності підприємства	86
<i>Ковнацька З.В.</i>	
Теоретичні засади управління ризиками	90

Четвертий принцип забезпечення умов прискорення обороту майна (активів) у процесі їх використання. Прискорення обороту майна має пряму і непряму дію на величину операційного прибутку.

Суть прямої дії полягає в тому, що збільшення швидкості обороту активів призводить до пропорційного росту операційного прибутку, який утворюється цими активами.

Непряма дія визначається тим, що зниження тривалості обороту цих активів призводить до відповідного зменшення потреби в них. Зменшення суми операційних активів викликає зниження суми операційних витрат, що при інших рівних умовах призводить до росту прибутку.

Останній п'ятий принцип, принцип вибору найбільш прогресивних видів майна з позиції забезпечення росту ринкової вартості підприємства. На даному етапі розвитку, ринок засобів і предметів виробництва, а також фінансовий ринок пропонують для формування активів підприємства ряд альтернативних об'єктів та інструментів. У процесі їх вибору кожне підприємство повинно враховувати їх перспективність, багатofункціональність, здатність генерувати прибуток у різних господарських ситуаціях і відповідно підвищувати ринкову вартість самого підприємства.

Висновки. Використовуючи наведену класифікацію майна та принципи його формування можна доволі ефективно управляти майном. Якісно вираховувати його обсяги та склад, а також оптимізувати структуру джерел його фінансування.

Література

1. *Шеремета М.* Майно підприємства: сутність, класифікація та принципи його формування / Михайло Шеремета, Марія Шеремета // Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2008. – Вип. 2. – С. 295-298
2. Оцінка майна в Україні. За ред. Воротиної Л.І. – К.: Видавництво Європейського університету, 2005 – 216с.
3. *Бланк И.А.* Финансовый менеджмент. – НИКА-Центр Эльга, 2001. – 528с.
4. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» №2658 – III // Урядовий кур'єр. – 2001. – 12 липня.
5. Стаття 139 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 р. – К., 2004.
6. Національний стандарт №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав». Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 р. №1440.
7. Національний стандарт №2 «Оцінка нерухомого майна». Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 р. №1442.

Кошова Ю.О.

*магістрант кафедри економіки, обліку та аудиту Європейського університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент*

Пузирьова П.В.

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Анотація. У статті висвітлено необхідність здійснення управління фінансовими ризиками підприємства, їх характеристика і класифікація. Зазначено принцип і алгоритм управління, а також запропоновані певні заходи для вдосконалення політики управління фінансовими ризиками на підприємстві для попередження негативного ходу розвитку подій.

Ключові слова. фінансовий ризик, оцінка ризику, ризик-менеджмент, фінансовий менеджмент, управління фінансовими ризиками.

Постановка проблеми. Події, які сьогодні складаються в фінансовому житті, а саме світова фінансова криза, спонукають до прийняття нових рішень в діяльності суб'єктів господарювання. Ризики, що супроводжують цю діяльність, виділяються в особливу групу фінансових ризиків, що виконують найбільш значну роль в загальному «портфелі ризиків» підприємства.

Аналіз публікацій. Значний внесок у структурний аналіз проблем управління фінансовими ризиками підприємства зробили такі зарубіжні та вітчизняні науковці: С. О. Маслова [1], А. М. Поддєрьогін [6,8], В. П. Хомаківська [2], Г. М. Плосконос [9] та інші.

Мета статті – дослідження методологічних і методичних засад управління фінансовими ризиками підприємства.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи фінансові ринки країн, що розвиваються та будують ринкові відносини, в тому числі й України, спеціалісти роблять висновок про агресивність і високий ступінь ризику.

Учасники фінансового ринку України несуть такі ризики:

1. як емітенти;
2. як інвестори;
3. за операціями з цінними паперами за дорученням клієнтів чи як андерайтер (якщо виступають як інвестиційний інститут — фінансовий посередник) та дилер на ринку цінних паперів.

Тому діяльність суб'єктів фінансового ринку потребує особливих портфельних стратегій, спеціально підібраних фінансових інструментів, які б знижували ці ризики.

Фінансовими ризиками управляють за допомогою різних засобів. Засобами управління фінансових ризиків є їх уникнення чи, утримання, зниження ступеня. Під уникненням ризику мають на увазі просте уникнення заходу, пов'язане з ризиком. Однак уникнення ризику для підприємця означає відмову від отримання прибутку. Утримання від ризику — це залишення його за інвестором, тобто на його відповідальності.

Фінансовий ризик виникає у сфері відносин підприємств з банками та іншими фінансовими інститутами. Вони зв'язані з ймовірністю втрат яких-небудь грошових сум або їх недоотриманням. Фінансовий ризик є однією з найбільш складних категорій, яка пов'язана з здійсненням господарської діяльності, якій властиві наступні основні характеристики: економічна природа, об'єктивність прояву, ймовірність реалізації, невизначеність наслідків, очікувані несприятливі наслідки, суб'єктивність оцінки, варіабельність рівня.

Названі характеристики категорії фінансового ризику дозволяють наступним чином сформулювати його поняття: під фінансовим ризиком підприємства розуміється ймовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходу чи капіталу у ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності.

Для зниження ступеня фінансового ризику застосовуються різні способи: диверсифікація, придбання додаткової інформації, лімітування, страхування.

Диверсифікація являє собою процес розподілу інвестованих коштів між різними об'єктами вкладення, які безпосередньо не пов'язані між собою. На принципі диверсифікації базується діяльність інвестиційних фондів, які продають клієнтам свої акції, а отримані кошти вкладають у різні цінні папери, що купуються фондом на ринку і дають постійний прибуток. Диверсифікація дає змогу уникнути частини ризику при розподілі капіталу між різними видами діяльності.

Інвестор іноді приймає рішення, коли результати не визначені і засновані на обмеженій інформації. Природно, що якби у інвестора була повніша інформація, він міг би зробити кращий прогноз і знизити ризик. Це робить інформацію товаром. Інформація є досить цінним товаром, за який інвестор готовий платити великі гроші, тому вкладення капіталу в інформацію стає однією із сфер підприємництва. При цьому вартість повної інформації — це різниця між очікуваною вартістю будь-якого винаходу, коли є повна інформація очікуваною вартістю, коли інформація неповна.

Лімітування — це встановлення ліміту тобто граничних сум витрат, продажу, кредиту. Лімітування є важливим засобом зниження ступеня ризику і застосовується банками при видачі позик, при укладанні договору на овердрафт; суб'єктами господарювання — при продажу товарів у кредит (на кредитні картки), на дорожні чеки і єврочеки; інвесторами — при визначенні сум вкладення капіталу.

Сутність страхування виражається в тому, що інвестор готовий відмовитися від частини прибутків, тільки б уникнути ризику, тобто він готовий заплатити за зниження ступеня ризику до нуля. Фактично, якщо вартість страховки дорівнює можливому збитку, інвестор, не схильний до ризику, захоче застрахуватися так, щоб забезпечити повне відшкодування будь-яких фінансових втрат. Страхування фінансових ризиків є одним із найпоширеніших способів його зниження. Страхування — це особливі економічні відносини. Для них обов'язкова наявність двох сторін: страховика і страхувальника. Страховик створює за рахунок платежів страхувальника грошовий фонд (страховий чи резервний). Для страхування характерні:

1. цільове призначення створеного грошового фонду, витрачання його ресурсів тільки на покриття втрат (надання допомоги) в обумовлених випадках;
2. ймовірнісний характер відносин, оскільки заздалегідь невідомо, коли настане відповідальна подія, якою буде її сила і кого із страхувальників вона зачепить;
3. поверхненість коштів, тому що ці кошти призначені для виплати відшкодування втрат від усіх страхувальників, а не від кожного окремо.

У процесі страхування відбувається перерозподіл коштів між учасниками створення страхового фонду: відшкодування збитків одному або декільком страхувальникам здійснюється

шляхом розподілу втрат на всіх. Кількість страхувальників, які внесли платежі протягом того чи іншого періоду, більша від кількості тих, хто отримує відшкодування.

Широко використовується метод страхування цінового ризику шляхом проведення проти-лежних операцій із різними видами біржових контрактів. Цей метод отримав назву у жування. Хеджування.

- хеджування з використанням ф'ючерсних контрактів.
- хеджування з використанням опціонів.
- хеджування з використанням операції «своп».

Справляє свій вплив і діяльність хеджових фондів, що визначається як ризикована, бо передбачає операції з похідними фінансовими інструментами. Як зазначає Я. Новодворський: «Багато фондів спеціалізуються на різних ринкових секторах, у тому числі технологічному, біотехнологічному, фінансовому, телекомунікаційному тощо. Крім того, існують фонди, які спеціалізуються на високодохідних облігаціях, цінних паперах, що конвертуються, а також на арбітражних операціях у ході злиттів і поглинань та управлінні політичним ризиком»

Валютний опціон — це право покупця купити і зобов'язання продавця продати певну кількість однієї валюти в обмін на іншу за фіксованим курсом на заздалегідь узгоджену дату або протягом узгодженого періоду. Таким чином, опціонний контракт обов'язковий для покупця. Суб'єкт господарювання купує валютний опціон, який надає йому право (але не зобов'язання) придбати певну кількість валюти за фіксованим курсом в обумовлений день (європейський стиль).

Перевагами хеджування за допомогою опціону є повний захист від несприятливої зміни курсу валюти. Недоліком є витрати на оплату опціонної премії.

Висновки. Фінансові ризики — це спекулятивні ризики. Інвестор, здійснюючи венчурне вкладення капіталу, заздалегідь знає, що для нього можливі лише два результати: прибуток або збиток. Особливістю фінансового ризику є ймовірність зазнати збитків у результаті проведення будь-яких операцій у фінансово-кредитній і біржовій сферах, здійснення операцій з фондовими цінними паперами, тобто ризику, який впливає з природи цих операцій, тому суть ризику полягає в імовірності настання або ненастання події з можливими негативними наслідками через обмеженість матеріальних і нематеріальних ресурсів.

Таким чином, дослідивши основні методологічні та методичні підходи щодо управління фінансовими ризиками підприємства можна зробити узагальнені висновки:

- фінансовий ризик є однією з найскладніших категорій, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності і характеризується невизначеністю щодо здійснення тієї чи іншої фінансової операції в майбутньому;
- ризик виникає лише тоді, коли має місце невизначеність, відсутність вичерпної інформації щодо умов прийняття рішень;
- управління фінансовими ризиками підприємства є системою принципів і методів розробки та реалізації ризикових фінансових рішень, що забезпечують всебічну оцінку різних видів фінансових ризиків і нейтралізацію їх можливих негативних фінансових наслідків;
- процес управління ризиками включає наступні етапи: ідентифікація, квантифікація, мінімізація та моніторинг;
- найскладнішим етапом управління є оцінка та вимірювання ризиків;
- процедура управління фінансовими ризиками передбачає використання наступних методів: уникнення ризику, лімітація концентрації ризику, хеджування, диверсифікація, розподіл ризиків, самострахування, страхування.

Література

1. *Маслова С.О., Опалов О.А.* Фінансовий ринок : Навч. посібник.-Ірпінь : Академія ДПС України, 2006. – 501с.
2. *Ходаківська В.П., Беляєв В.В.* Ринок фінансових послуг : теорія і практика. Навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 616с.
3. *Ходанівська В.П., Данилов О.Д.* Фінансовий ринок : Навч. посібник.-Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 501с.
4. *Читус А.В., Царенко А.М.* Финансовое положение предприятия(оценка, анализ, планирование). – Сумы: Изд-во «Университетская книга», 2002. – 362 с.
5. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / О.М. Бандурка, М.Я.Коробов.– К.: Либідь, 2002. – 362 с.
6. Фінанси підприємств: Підручник / За ред. Професора А.М. Поддєрьо– гіна. – К.:КНЕУ, 2000. – 460 с.
7. *Слав'юк Р.А.* Фінанси підприємств. – К.:ЦУЛ, 2002. – 460 с.

8. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С. О., Куліш А. П. Фінанси підприємств: Підручник. – 6. вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.

9. Плосконос Г.М. Економічні ризик-фактори діяльності підприємств // Актуальні проблеми економіки, – 2003, № 9, С.166–171.

10. Новодворський Я. Сучасні тенденції діяльності хедж-фондів як лідерів глобального інвестиційного середовища // Економіка України. – 2006. – № 12. – С. 62–67.

Лапушкова І.В.

магістрант кафедри економіки, обліку та аудиту Європейського університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент

Попрозман О.І.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті висвітлено теоретичні підходи до визначення фінансового стану та механізму підприємства шляхом розрахунку інтегрального показника.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження виявляється в тому, що фінансова діяльність є найважливішою сферою діяльності будь-якого суб'єкта ринкового господарства. Передусім це зумовлено змінами технології виробництва, виходом на нові ринки, розширенням або згортанням обсягів випуску продукції, появою нових видів підприємницької та економічної діяльності. Ускладнюють вирішення цих питань тенденції розвитку локальної і загальної ринкової ситуації, а саме: малопередбачувані зміни попиту, жорсткість цінової конкуренції на традиційних ринках, диверсифікованість і завоювання нових ринкових ніш тощо. Для остаточного розв'язання зазначених проблем потрібні глибокі розрахунки щодо визначення фінансового стану підприємства, які є основою аналізу використання елементів фінансового механізму для опрацювання стратегії залучення, розподілу, перерозподілу та інвестування фінансових ресурсів, що приведуть до зростання ролі специфічних фінансових питань управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над проблемами визначення фінансового механізму та оцінки фінансового стану підприємств працювали такі відомі вчені, як Нікольський П.С. [1], Заяц Н.Є. [2], Волков О.М. [3], Кириленко О.П. [4], Шеремет А.Д. [5], Колчина Н.В. [6], Василик О.Д. [7], та багато інших.

Мета дослідження полягає у визначенні шляхів удосконалення використання окремих елементів фінансового механізму на підставі оцінки фінансового стану підприємства.

Основні результати дослідження. Фінансовий механізм є складним та динамічним, тому серед економістів немає єдиної думки щодо змісту поняття фінансовий механізм. Так, Нікольський П.С. визначає фінансовий механізм, як сукупність форм, методів і важелів планового управління фінансовими відносинами, пов'язаними з плануванням фінансів, утворенням, розподілом і використанням грошових доходів, нагромадженням фондів, із системою фінансування витрат [1, с.60]. Газом з тим, Заєць М.Є. вважає, що «фінансовий механізм – це сукупність методів та форм, інструментів і важелів впливу на економічний і соціальний розвиток суспільства в процесі здійснення розподільчих і перерозподільних фінансових відносин» [2, с.142].

Наступна група вчених концентрує увагу при визначення фінансового механізму здебільшого на внутрішнє середовище підприємства та на його активну роль в створенні фондів. Так, Волкова О.М. описує «фінансовий механізм як систему фінансових важелів впливу на організацію, планування і стимулювання використання фінансових ресурсів» [3, с.14]. Підтверджує цю думку визначення Кириленка О.П., що «фінансовий механізм – це сукупність конкретних форм і методів забезпечення розподільчих і перерозподільних відносин, утворення доходів, фондів грошових коштів» [4, с.34].

Василик О.Д. дає таке визначення фінансового механізму: «це сукупність форм і методів створення і використання фондів фінансових ресурсів із метою забезпечення різних потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення» [7, с.104]. Шеремет А.Д. та Сайфулін Р.С. вказують, що «фінансовий механізм підприємства – це система управління фінансовими відносинами підприємства через фінансові важелі за допомогою фінансових методів» [5, с.13].